

SUOMIŲ PROFESINĖS GEROVĖS ĮVERTINIMO PRIEMONĖS PRITAIKYMAS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOMS

Tyrimo vadovė, atsakinga vykdytoja Toma Jasiukevičiūtė-Zelenko

Vykdytoja Diana Dalmontienė

Tyrimo vykdymo laikotarpis 2024 m.

Tyrimo pagrindimas. Asmens sveikatos priežiūros įstaigų (ASPI) sektoriuje egzistuoja praktiškai visų rizikos grupių veiksniai: biologiniai (sąlytis su kūno skysčiais, virusai, bakterijos ir kt.), psichosocialiniai (didelis darbo krūvis, psichologinio smurto apraiškos, didelis darbo tempas), cheminiai (vaistai, dezinfekcinės medžiagos), ergonominiai (statinė darbo poza, kraujinių tvarkymas rankomis), fizikiniai (jonizuojanti spinduliuotė, magnetiniai laukai), fiziniai (aštrūs darbo įrankiai ir kt.). Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra sveikatos priežiūros sritį priskiria tiems ekonominės veiklos sektoriams, kuriuose psichosocialinė rizika yra viena didžiausių dėl darbo krūvio ir darbo pobūdžio, besikeičiančių reikalavimų, nepakankamos socialinės paramos. Be to, psichosocialiniai rizikos veiksniai glaudžiai siejasi su kitomis rizikomis, pavyzdžiui, ergonominiais ar fiziniais pavojais. Tyrimu bus siekiama suomių parengtą darbuotojų profesinės gerovės vertinimo ir tobulinimo priemonę, pritaikyti naudoti ASPI. Ši profesinės gerovės vertinimo priemonė leidžia darbuotojų bendruomenėms kompleksiskai įsivertinti ir tobulinti profesinės veiklos sritis, keliančias darbuotojams didžiausią stresą.

Tyrimo tikslas – pritaikyti suomių profesinės gerovės vertinimo priemonę ASPI profesinei aplinkai, įtraukiant ASPI dirbančius profesinės sveikatos priežiūros specialistus (PSPS), didinti šių specialistų gebėjimus ir vaidmenį tobulinant įstaigos profesinę gerovę.

Tyrimo uždaviniai: 1) Pritaikyti suomių profesinės gerovės vertinimo priemonę (klausimyną) naudojimui ASPI profesinėje aplinkoje, pasitelkiant ASPI dirbančius PSPS; 2) ASPI PSPS parengti ir įgyvendinti vienkartinę mokymo programą, padėsiančią jiems suprasti suomių profesinės gerovės modelio struktūrą, principus, priemonių taikymo galimybes, išmokyti vertinti profesinę gerovę savo ASPI bei paskatinti aktyviai dalyvauti, pritaikant klausimyną; 3) Aprašyti PSPS reflektuojamus ASPI darbuotojų profesinės rizikos ypatumus, suklasifikuojant juos pagal suomių klausimyno struktūrą.

Tyrimo metodai. Bus atliktas kokybinis ekspertų tyrimas. Kaip ekspertai tyrime dalyvaus ASPI PSPS. Tyrimo duomenys bus renkami pasitelkiant fokusuotos diskusijų grupės metodą. Tyrimo metu bus pritaikomas profesinės gerovės įvertinimo klausimynas, kurį sudaro 3 grupės klausimų (iš viso 73 klausimai ir teiginiai): bendroji informacija (9 klausimai); profesinė gerovė ir priemonės jai stiprinti (4 klausimai) ir profesinės gerovės aspektai (51 klausimas). Trečiąją klausimų grupę sudaro šios dalys: „darbo sąlygos“, „darbuotojas ir darbas“, „darbo bendruomenė“, „profesinė kompetencija“. Profesinė gerovė sritims įvertinti pasitelkiama Likerto skalė ir atviri klausimai.

Bendras profesinės gerovės indeksas nustatomas susumavus visų klausimų vidurkius arba kaip visų klausimų bendro vidurkio procentinė išraiška. Duomenų analizė bus atlikta naudojant teminės analizės metodą pagal Braun ir Clarke.

Laukiami rezultatai. Suomių profesinės gerovės įvertinimo priemonė (klausimynas) bus pritaikyta naudoti Lietuvos ASPI profesinėje aplinkoje, aprašytos jos taikymo galimybės. Parengta ir HI KC patvirtinta vienkartinė mokymo programa, apimanti fokus grupės diskusiją, skirta ASPI PSPS pristatyti suomių profesinės gerovės modelį, paskatinti dalyvius aktyviai dalyvauti pritaikant profesinės gerovės vertinimo ir valdymo priemones ASPI, įgalinti naudoti šią priemonę bendruomenės profesinei gerovei tobulinti.

Daugiau informacijos gali suteikti Higienos instituto Profesinės sveikatos centro Profesinės sveikatos tyrimų skyriaus vyriausioji specialistė Toma Jasiukevičiūtė-Zelenko, tel. + 370 5 212 2589, el. p. toma.zelenko@hi.lt.